
Sprawiedliwi Wśród Narodów Świata - Zajączkowscy z Przemyśla

24 marca obchodzimy Narodowy Dzień Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką. Święto zostało ustanowione przez polski parlament w 2018 roku.

W zasobie Archiwum Państwowego w Przemyślu znajdują się materiały Piotra Zajączkowskiego (zesp. nr 1745 Materiały Piotra Zajączkowskiego), osoby, która 3 maja 1989 roku, wraz z członkami swojej rodziny – żoną Marią, synem Józefem oraz córką Krystyną, została uznana przez Instytut Pamięci Yad Vashem w Jerozolimie za Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata.

Zajączkowscy w czasie wojny pomagali i ukrywali w swoim domu Felicję Adiren – magister farmacji, która po wojnie pozostała w Przemyślu i zmarła w 1964 roku. Zajączkowscy ukrywali także doktora Józefa Blama, absolwenta akademii medycznej w Szwajcarii.

Wśród materiałów Piotra Zajączkowskiego, oprócz dokumentów związanych z jego pracą zawodową i działalnością w organizacjach politycznych, zachowały się m.in. fotografie (sygn. 20-24). Dokumentem poświadczającym pomoc Zajączkowskich osobom narodowości żydowskiej w czasie wojny (konkretnie w okresie od sierpnia 1942 do lipca 1944 r.) jest zaświadczenie podpisane przez Frydę Frenkel i Felicję Adiren, potwierdzone pieczęcią Żydowskiej Kongregacji Wyznaniowej w dniu 27 maja 1959 roku (sygn. 16).

Szczegółowe informacje o rodzinie Zajączkowskich i ich bohaterskiej postawie zawarte są w publikacji Michała Grynberga, *Księga sprawiedliwych*, Warszawa 1993, s. 628-630.
